

Bolesti u povrtnjaku u rujnu

Автор(и): проф. д-р Стойка Машева, ИЗК "Марица" Пловдив; гл.ас. д-р Дима Маркова; проф. д-р Винелина Янкова, ИЗК "Марица" в Пловдив

Дата: 28.09.2020 Брой: 9/2020

Bolesti

Plamenjača krumpira na rajčici

Rizik od pojave bolesti na kasnoj rajčici i dalje postoji – u prisutnosti jutarnje rose i meteoroloških depresija

Uzročnik – *Phytophthora infestans*

Simptomi/šteta

Pojava velikih vodenastih pjega na najstarijim listovima, prekrivenih na donjoj strani rijetkim bjelkastim plijesni. Kasnije se povedavaju, uvenu i posmede.

Pjege na peteljkaма i peteljkaма plodova su suhe, tamno smeđe, dok su na stabiljkama velike, vodenaste i potpuno ih obavijaju.

Pjege na plodovima su smeđe, hrapave, sa zračnom strukturom i brzo se povedavaju. U vlažnom vremenu prekrivene su rijetkim bjelkastim plijesni.

Životni ciklus

Uzročnik preživi u tlu na biljnim ostacima;

Povoljni uvjeti za infekciju – prisutnost "kritičnih razdoblja":

- Oborine dva uzastopna dana – ukupna količina najmanje 10 l/m²;
- Minimalna temperatura u rasponu od 10-12⁰C, maksimalna – 18-25⁰C;
- Relativna vlažnost zraka iznad 80%;
- Zadržavanje kapljica vode na biljkama najmanje 4 sata.

Suzbijanje

- U prisutnosti povoljnih uvjeta (kritičnih razdoblja) provode se preventivni tretmani;
- Po otkrivanju prvih simptoma treba koristiti SZP s lokalno sistemskim i sistemskim djelovanjem;
- **Odobreni SZP:** Azaka 80 ml/da; Acrobat Plus WG 200 g/da; Golbex WG 250 g/da; Kilate WG 250 g/da; Keefol WG 250 g/da; Valbon 180-200 g/da; Vinker WG 200 g/da; Dithane DG 200 g/da; Dithane M-45 200 g/da; Zoxis 250 SC 70-80 ml/da; Captan 80 WG 150-190 g/da; Karial Star 60 ml/da; Corsate 60 WG 20-30 g/da; Manfil 75 WG 210 g/da; Pencozeb 80 WP 200 g/da; Revus 250 SC 50 ml/da; Ridomil Gold MZ 68 WG 0.25%; Sancozeb 80 WP 200 g/da; Simbal Flow 50 ml/da; Sinstar 70-80 ml/da; Taegro 18.5-37 g/da; Tazer 250 SC 80-100 ml/da.

Budući da se razdoblje poklapa s masovnom berbom, treba koristiti SZP s kraćim rokom čekanja do berbe.

Plamenjača (plijesan) na krastavcima

(uočena i na otvorenom polju i u staklenicima)

Uzročnik – Pseudoperonospora cubensis

Simptomi/šteta

Na najnižim listovima pojavljuju se žućkaste pjege nepravilnog oblika, ograničene žilama.

U vlažnom vremenu su vodenaste, a njihova donja površina prekrivena je rijetkom sivo-ljubičastom plijesni.

Kasnije se pjege povedavaju, spajaju i cijeli list uvenu.

Životni ciklus

Preživi s biljnim ostacima u tlu.

Razvija se u uvjetima visoke relativne vlažnosti.

Optimalna temperatura – 16-22⁰C.

Suzbijanje

- Redoviti pregled usjeva;
- Preventivni tretmani SZP-om u prisutnosti povoljnih uvjeta;
- **Odobreni SZP:** Golbex WG 250 g/da; Kilate WG 250 g/da; Keefol WG 250 g/da; Bordeauxska juha 20 WP 375-500 g/da; Zoxis 250 SC 70-80 ml/da; Corsate 60 WG 20-30 g/da; Ridomil Gold MZ 68 WG 0.25%; Taegro 18.5-37.0 g/da.

Primijeniti SZP s kratkim rokom čekanja do berbe.

Prašnjava plijesan na tikvicama

Uočena i na otvorenom polju i u staklenicima

Uzročnik – *Podosphaera xanthii*; *Erysiphe cichoracearum*

Simptomi/šteta

Pojava malih pjega prekrivenih bijelim praškastim prevlakom na donjoj i gornjoj površini listova.

Kasnije se pjege povedavaju, spajaju i cijeli list izgleda kao posut brašnom.

U slučajevima jakog napada listovi se suše.

Pjege na peteljka i stabiljkama rijetko se opažaju.

Životni ciklus

Prezimljava kao konidije na biljnim ostacima, ili kao aktivni micelij i spore na biljkama uzgojenim u staklenicima.

Spore klijanu pri visokoj relativnoj vlažnosti zraka i smanjenom turgoru listova.

Razvija se tijekom vrućih i suhih mjeseci.

Suzbijanje

- Uzgoj otpornih sorti;
- Uravnotežena dušična gnojidba;
- Tretman SZP-om po pojavi prvih pjega;
- **Odobreni SZP:** Bayfidan 250 EC 0.02%; Vivando 20 ml/da; Dagonis 60 ml/da; Domark 10 EC 50 ml/da; Zoxis 250 SC 64 ml/da; Indar 5 EW 100 ml/da; Karamat 2.5 EW 200 ml/da; Kozavet DF 500 g/da; Collis SC 40-50 ml/da; Kumulus DF 750 g/da; Legado 80 ml/da; Miklofil 20-60 ml/da; Ortiva Top SC 100 ml/da; Reflect 125 EC 100 ml/da; Ritual 20-60 ml/da; Sivar 80 ml/da; Systhane 20 EW 37.5 ml/da; Systhane Ecozome EW 65-165 ml/da; Taegro 18.5-37.0 g/da; Topaz 100 EC 35-50 ml/100 l otopine za prskanje; Flosul 750 ml/da; Fontelis SC 200 ml/da; Cidely Top 100 ml/da.

S obzirom na masovnu berbu tijekom razdoblja, treba odabrati SZP s kraćim rokom čekanja do berbe.

Prašnjava plijesan na paprici

Uzročnik – *Leveillula taurica* (*Oidiopsis taurica*)

Simptomi/šteta

Pojava malih žućkastih pjega na gornjoj strani listova.

Donja strana prekrivena je rijetkom bijelom prevlakom nastalom sporulacijom gljive.

Pjege se mogu pojaviti i na gornjoj površini.

Kasnije se pjege povedavaju, spajaju i listovi opadaju. Biljke gube lišće.

Životni ciklus

Preživi do sljedeće vegetacije kao konidije.

Jače se razvija tijekom suhih i vrućih mjeseci.

Suzbijanje

- Uzgoj otpornih sorti;
- Uravnotežena dušična gnojidba;
- Tretman SZP-om po pojavi prvih pjega;
- **Odobreni SZP:** Vivando 30 ml/da; Dagonis 60 ml/da; Zoxis 250 SC 64 ml/da; Kozavet DF 500 g/da; Miklofil 20-60 ml/da; Ortiva Top SC 100 ml/da; Ritual 20-60 ml/da; Systhane 20 EW 30-37.5 ml/da;

Sythane Ecozome EW 65-165 ml/da; Topaz 100 EC 35-50 ml/da; Phytosev 200 ml/da; Flosul 500 ml/da; Cidely Top 100 ml/da.

S obzirom na masovnu berbu tijekom razdoblja, treba odabrati SZP s kraćim rokom čekanja do berbe.

Plamenjača na kupusu

Rizik od pojave bolesti u presađenim biljkama i dalje postoji

Uzročnik – Peronospora parasitica

Simptomi/šteta

Na listovima se pojavljuju udubljene pjege, prekrivene na donjoj strani bjelkastom do pepeljastom plijesni.

Kasnije plijesan nestaje i pjege uvenu.

Životni ciklus

Preživi kao oospore u biljnim ostacima.

Temperatura od oko 16⁰C povoljna je za masovne infekcije, a 20-24⁰C za stvaranje haustorija.

Suzbijanje

- Redoviti pregled usjeva kako bi se utvrdila pojava bolesti;
- Prve simptome treba tražiti na brokoli, koja je najranije napadnuta od strane uzročnika;
- Tretman se provodi po pojavi prvih pjega;
- **Odobreni SZP:** Bordeauxska juha 20 WP 375-500 g/da; Nisu registrirani drugi SZP; Mogu se koristiti fungicidi na bazi mankoceba, dimetomorf-a, cimoksanila, fenamidona, fosetil-aluminija;

U otopine za prskanje treba dodati adjuvant.

Crna pjegavost listova kupusa (alternarioza)

Uzročnik – Alternaria brassicae

Simptomi/šteta

Prvi simptomi pojavljuju se na najnižim listovima u obliku malih tamnih pjega s koncentričnom strukturom (promjera oko 1 cm).

Kasnije tkivo uvenu, pukne i otpada.

Pri visokoj vlažnosti zraka pjege su prekrivene crnim prevlakom.

Ako je napad jak, listovi požute i osuše se.

Životni ciklus

Preživi kao spore na omotaču sjemena ili kao micelij u sjemenu.

Glavni izvor infekcije za sljedeću vegetaciju su zaraženi biljni ostaci.

Preživi u korovu ili višegodišnjim usjevima.

Spore se šire vjetrom, vodom, alatima i životinjama.

Suzbijanje

- Uvođenje 2-3 godišnje plodoredne sjedbe;
- Sjetva sjemena slobodnog od infekcije;
- Tretman SZP-om po pojavi prvih pjega;
- **Odobreni SZP:** Dagonis 100 ml/da; Difcor 250 SC 50 ml/da; Zoxis 250 SC 70-80 ml/da; Ortiva Top SC 100 ml/da; Tazer 250 SC 80-100 ml/da.

U otopine za prskanje treba dodati adjuvant.